

چکیده

بهترین معماری هستی خداست. طبیعت دستاورد بهترین معمار یعنی خداوند است و اغلب برای معماران بهترین سرچشمه الهام بوده است. علم وهنر به کارگیری فرم های طبیعی در معماری نشانه گرایش انسان به آثار خلقت و تاثیرات آن موضوع طبیعت پس از تغییرات اساسی در زندگی دوران مدرن ضروری می سازد، معماری سنتی ایران معماری پویایی می باشد که با ویژگی های اقلیمی، فرهنگی و طبیعت هر منطقه هماهنگ بوده است و این موضوع باعث ماندگاری معماری سنتی ایران و خصوصیات ویژه اش می باشد همچنین معماری هایی که همگام و همسو با طبیعت ساخته می شوند استفاده بهینه از طبیعت را دارا می باشد و علاوه بر اینکه با مصالح بوم آورد ساخته می شدند زیبایی خاصی را با طبیعت برقرار می کردند و استفاده از طبیعت در بناهای معماری سنتی ایران باعث میشود که فرهنگ استفاده درست از طبیعت در بناها به چشم بیاید. بنابراین این پژوهش بر مبنای مطالعات کتابخانه ای و به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده است. لذا در این مقاله سعی گردیده است که به بررسی و شناخت طبیعت در معماری سنتی ایران و استفاده بهینه از طبیعت چه مصالح چه فضای طبیعی در بناها و همسازی با محیط دست یابیم.

واژگان کلیدی : معماری سنتی، انسان، طبیعت، معماری

مقدمه

پیشینه معماری و شهرسازی در ایران بیش از ۶۰۰۰ سال سابقه دارد (آ. پوپ، ۱۳۸۲، ۹). و انسان همواره برای زندگی در میان طبیعت از معماری به عنوان یک ابزار بهره جسته است. به تجربه مشاهده شده هر گاه انسان از ابزاری برای غلبه بر طبیعت استفاده می کند، آن ابزار برضد خود سر بر افراشته و او را تا مرحله نابودی به مخاطره انداخته است. شناخت انسان از طبیعت بنا به احتیاجات او ساده و محدود بود. بی تردید به هر مقدار که بر شناخت و آموخته هایش از طبیعت افزوده شد، بهره گیری او از طبیعت و حیات نیز زیادتر گردید. او دریافت می توان از طبیعت بهره بیشتری بگیرد و طبیعت را به یک منبع لایزال یافت که برای دستیابی به آن با کمترین نیرو بیشترین بهره نصیب او گردد (شاکری راد، انسان، طبیعت، طراحی، ۱۳۸۰).

بیان مسئله

امروزه معماری سنتی ایران بیانگر تعامل با طبیعت را در تمامی بناهایی که ساخته شده است را به وضوح آشکار می سازد بناهایی که با استفاده بهینه و درست از طبیعت بهره گرفته اند سالیان سال پایدار و استوار پا برجا مانده اند ولی در بناهایی که طبیعت در آن نقشی ندارد از نظر معنایی فاقد ارزش زیادی نمی باشد طبیعت در معماری روح بنا می باشد در معماری سنتی ایران دوستی طبیعت و معماری در بناها دیده می شود و امروزه که آلودگی زیست محیطی و هوا یکی از معضلات معماران و بشر می باشد معماری سنتی ایران چه در استفاده از مصالح و چه در تزئینات در معماری سنتی ایران به چشم می خورد بدون این که طبیعت را از بین ببرد و معماری را به وجود بیاورد این طبیعت است که همراه با معماری یک معماری پایدار سنتی و همسو با طبیعت را خلق می کند و پایداری خود را حفظ می کند.

سوال مسئله

۱- آیا معماری سنتی ایران می تواند جلوه ای از یک معماری پایدار باشد؟